

VÄLIKYSYMYS 1/2003 vp

Hallitusneuvotteluissa laaditun asiakirjan julkistamatta jättäminen

Eduskunnalle

Pääministeri Anneli Jäätteenmäen hallitus antoi eduskunnalle tiistaina 22.4.2003 tiedonannon hallituksen ohjelmasta. Hallitus ei kuitenkaan tiedonannon yhteydessä eikä siitä käydy useita päiviä kestäneen eduskuntakeskustelun kuluessa julkistanut hallitusohjelmaan asiallisesti kuuluvaa liiteasiakirjaa, jossa on koko hallituskaudelle sovittu hallitusohjelman 1,12 miljardin euron menolisäysten kohdentamisesta eri tarkoituksiin.

Hallituksen salaama liiteasiakirja on välttämätön osa hallitusohjelmaa. Sen avulla avautuu hallitusohjelman menopuolen todellinen sisältö. Vasta liiteasiakirjasta selviävät luvut. Sitä lukemalla käy ilmi, mihin hallitusohjelman kohtiin rahat riittävät ja mihin eivät sekä mitkä hallitusohjelman lupaukset on tarkoitus todella toteuttaa, mitkä ei. Salattu liiteasiakirja antaa sisällön hallitusohjelman kauniille sanoille ja ympäröiville lupauksille.

Eduskunnan — etenkin oppositioyhmien, mutta myös hallituspuolueiden kansanedustajien — oli tiedonantokeskustelussa vaikea käydä yksityiskohtaista keskustelua hallitusohjelman menolisäyksistä. Hallituksen salailun vuoksi ei tiedetty, miten 1,12 miljardin euron menolisäykset jakaantuvat eri tarkoituksiin. Tästä vaadittiin usean kansanedustajan suulla tarkempaa tietoa. Mitään epäselvyyttä siitä, mitä asiakirjaa eduskunnassa haluttiin julkisuuteen, ei hallituksella voinut olla.

Hallitus väitti aluksi totuudenvastaisesti eduskunnan edessä ja myös julkisuudessa, ettei mitään salaista asiakirjaa menojen tarkemmasta

kohdentamisesta ole olemassakaan. Esimerkiksi pääministeri Anneli Jäätteenmäki sanoi Iltalehdessä 24.4.2003, että "koska asiassa ei ole mitään perää, siinä ei ole kommentoitavaakaan."

Vasta perjantaina 25.4.2003 pääministeri Jäätteenmäki joutui nettikolumnissaan myöntämään, että on olemassa hallitusneuvotteluissa sovittu laskelma hallitusohjelman menolisäysten kohdentamisesta. Kuitenkaan hallitus ei vielä tässä vaiheessa suostunut liiteasiakirjan julkistamiseen.

Vasta maanantaina 28.4.2003 juuri useita päiviä kestäneen tiedonantokeskustelun päättymisen aikoihin hallitus taipui liiteasiakirjan julkistamiseen. Tämä tapahtui sen jälkeen, kun kaksi opposition juristikansanedustajaa oli viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin vedoten vaatinut kirjallisesti hallitukselta asiakirjaa nähtäväksi.

Tämän oleellisen tärkeän asiakirjan pimittäminen eduskunnalta ja Suomen kansalta oli hallitukselta tietoinen teko. Julkisuudelta haluttiin salata oleellista tietoa hallitusneuvotteluissa tehdyistä poliittisista päätöksistä. Hallituksella oli tähän omat syynsä. Hallitusohjelman kauniit lupaukset näyttävät vähemmän kauniilta, kun niiden rinnalle voidaan liiteasiakirjan julkitulon myötä asettaa lupauksen lunastamiseen varatut riittämättömät varat.

Hallituksen puheena oleva menettely oli hyvin arveluttavaa avoimen kansavallan kannalta. Erityisen tuomittavaksi menettelyn tekee se, että hallitus pyrki tietoisesti harhauttamaan eduskun-

VK 1/2003 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.

taa kiistämällä aluksi totuudenvastaisesti koko asiakirjan olemassaolon.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan välikysymyksen:

Aikooko hallitus myös jatkossa harjoittaa salailua ja eduskunnan sekä kansa-

laisten harhaanjohtamista vai aikooko se tästä eteenpäin myös käytännössä toimia pääministeri Jätteenmäen usein puheissaan peräänkuuluttaman avoimuuden ja kansanvaltaisuuden hengessä luopuen salailusta ja toimittaen eduskunnan tietoon kaikki päätöksenteon kannalta oleelliset asiakirjat?

Helsingissä 6 päivänä toukokuuta 2003

Ben Zyskowicz /kok
Outi Ojala /vas
Satu Hassi /vihr
Päivi Räsänen /kd
Raimo Vistbacka /ps
Pertti Hemmilä /kok
Raija Vahasalo /kok
Ahti Vielma /kok
Eero Akaan-Penttilä /kok
Leena Harkimo /kok
Jyri Häkämies /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Petri Salo /kok
Reijo Paajanen /kok
Lasse Virén /kok
Marja Tiura /kok
Tuija Nurmi /kok
Anne Holmlund /kok
Jari Koskinen /kok
Esko Kurvinen /kok
Arto Satonen /kok
Kalevi Lamminen /kok
Sari Sarkomaa /kok
Jari Vilén /kok
Hanna-Leena Hemming /kok
Heikki A. Ollila /kok
Timo Seppälä /kok
Jan Vapaavuori /kok
Maija Perho /kok
Paula Risikko /kok
Suvi Lindén /kok
Irja Tulonen /kok
Olli Nepponen /kok

Pekka Kuosmanen /kok
Jere Lahti /kok
Tapani Mäkinen /kok
Kaarina Dromberg /kok
Kimmo Sasi /kok
Juhani Sjöblom /kok
Timo Soini /ps
Tony Halme /ps
Martin Saarikangas /kok
Marjukka Karttunen /kok
Jyrki Katainen /kok
Ilkka Kanerva /kok
Iivo Polvi /vas
Markus Mustajärvi /vas
Matti Kangas /vas
Erkki Virtanen /vas
Jaakko Laakso /vas
Martti Korhonen /vas
Mikko Immonen /vas
Kari Uotila /vas
Minna Sirnö /vas
Veijo Puhjo /vas
Pentti Tiusanen /vas
Annika Lapintie /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Mikko Kuoppa /vas
Anne Huotari /vas
Suvi-Anne Siimes /vas
Unto Valpas /vas
Matti Kauppila /vas
Bjarne Kallis /kd
Leena Rauhala /kd
Kari Kärkkäinen /kd

VK 1/2003 vp — Ben Zyskowitz /kok ym.

Sari Essayah /kd
Lyly Rajala /kd
Erkki Pulliainen /vihr
Rosa Meriläinen /vihr
Irina Krohn /vihr
Tarja Cronberg /vihr

Tuija Brax /vihr
Anni Sinnemäki /vihr
Janina Andersson /vihr
Ulla Anttila /vihr
Kirsi Ojansuu /vihr